

Kommuners ret til tilrettelæggelse af egne opgaver

Den licitationsmodel staten arbejder med henblik på at effektivisere affaldsenergisektoren vil medføre, at kommuner fremover fortsat har pligt til at bortskaffe affald indsamlet i kommunen, men ikke har ret til at behandle det på egne anlæg. Dette vil være et principielt brud med grundsætningen om, at kommunerne har frihed til at varetage en delegeret opgave på den måde, som kommunerne finder bedst egnet.

Effektivitetsmodeller

Kommunerne har en lang række myndigheds- og driftsopgaver, herunder på forsyningsområdet. På affaldsområdet er der for så vidt angår driftsopgaverne vedrørende behandling af affald drøftelser om, hvordan disse opgaver organiseres, så en effektiv drift fremmes.

Dansk Affaldsforening (DAF) understøtter på alle måder sådanne drøftelser og ønsker at bidrage konstruktivt til en udvikling, der fremmer en effektiv drift. På den baggrund har DAF de senere år medvirket aktivt til at udrede forskellige spor, herunder spørgsmål om licitation, benchmark og indtægtsrammeregulering.

Hovedhensynet for DAF har i drøftelserne været at opnå en model, som skaber en effektiv drift, er administrativ håndterbar og som understøtter, at de værdier, der er oparbejdet i sektoren, fortsat skaber værdi for borgerere og erhverv.

På nuværende tidspunkt udestår stadig en lang række spørgsmål, som DAF ikke har kunne få klare svar på både for så vidt angår en licitationsmodel og en benchmarkmodel. På den baggrund er det vanskeligt entydigt at pege på én model.

Opgavevaretagelse

Undervejs i drøftelserne er DAF blevet opmærksomme på, at et licitationsscenario har en generel og principiel kommunalretlige konsekvens, end der hidtil har været taget stilling til i drøftelserne.

Et licitationsscenario forudsætter, at pligten og retten til at anvise affaldet til behandling i konkrete anlæg ophæves. Det har fra statens side samtidig været anført, at kommuner fortsat vil have pligt til at bortskaffe det affald, der indsamles i kommunen.

Dermed opstår der den situation, at kommunerne har forpligtelsen til at håndtere en offentlig opgave – bortskaffelse og energiudnyttelse af affald – men samtidig fratages den fulde mulighed for, at tilrettelægge opgaven på den måde, som kommunen finder bedst.

07.03.2016
Side 1 af 2

J.nr. [Skriv j.nr. her]]

Dansk Affaldsforening
Vodroffsvej 59, 1
1900 Frederiksberg C

Tlf.: 72 31 20 70
danskaffaldsforening.dk

I dag har kommunerne ansvaret for at håndtere den offentlige opgave, men har samtidig fuld mulighed for at vælge, om affaldet bedst bortskaffes og energiudnyttes på et anlæg ejet og drevet af kommunen selv – eller et andet anlæg. Kommunerne kan i dag vælge at udskille forbrændingsanlægget i et A/S og udbyde den samlede mængde – men de kan også beholde opgaven in-house, hvis den konkrete kommune f.eks. af økonomiske, forsyningsikkerhedsmæssige eller lokalpolitiske årsager finder det mest hensigtsmæssigt.

Side 2 af 2

Ophæves anvisningspligten vil kommunerne skulle udbyde den mængde affald, der er forbrændingseget. Herefter kan alle forbrændingsanlæg byde på opgaven. Det gælder også forbrændingsanlæg, som tidligere har været ejet af kommunen som et fælleskommunalt anlæg eller som en del af forvaltningen, men som i forbindelse med licitationsmodellen er udskilt som kommunalt ejet A/S.

I en licitationsmodel er det derfor muligt, at kommunes anlæg vinder udbuddet, men kommunerne kan ikke længere vælge frit.

Kommunerne er i vidt omfang vandt til at udlicitere opgaver og håndtere udbud. Dette er derfor ikke i sig selv noget nyt. Det nye er, at kommunerne på affaldsområdet ikke har muligheden for at trække opgaven "hjem".

Hvis f.eks. en kommune udliciterer rengøring, men finder ud af, at kommunen kan løse opgaven bedre og billigere med egne medarbejdere, kan kommunerne på rengøringsområdet gøre det. Denne mulighed for at trække opgaven hjem vil ikke længer være mulig i forhold til behandling af kommunernes forbrændingseggede affald. Hermed indskrænkes den fulde frihed til at organisere opgaverne som kommunerne finder bedst indskrænkes med statens forventede reformforslag (licitationsmodel).

KLs interessevaretagelse

Det forventede reformforslag der endegyldigt forhindrer, at kommunerne hjemtager en opgave, der er pålagt kommunerne at håndtere, kan danne præcedens for andre områder, der er delegeret til kommunerne. En sådan udvikling vil udhule det kommunale selvstyre i og med, at kommunerne har ansvaret for, men ikke kompetencen til at tilrettelægge opgaverne i overensstemmelse med kommunalpolitiske hensyn.

Da der dermed er tale om en generel og principiel kommunalpolitisk problemstilling, har DAF fundet det mest hensigtsmæssigt, at gøre KL opmærksom herpå, således at KL kan vurdere, om det er en problemstilling, der bør forfølges.